

Fredagskronikken

Mari Rege, professor i økonomi ved Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger, @marisrege

Gøril Bjerkan

Alexander Cappelen

Bård Harstad

Ola Kvaløy

Katrine Løken

Simen Markusen

Mari Rege

Karen H. Ullveit-Moe

Mari Rege Lav lærerlønn kan koste samfunnet dyrt

Alle vet at en god lærer har stor betydning for elevenes fremtid, men har KS forstått det?

● En lærer har en komplisert jobb, som krever at man er god på mye. I tillegg til å instruere, må læreren inspirere og engasjere. Han må nivå-tilpasse instruksjonen, slik at alle elevene får utfordringer, samtidig som de opplever mestring.

Like viktig er det at læreren får hver eneste elev til å føle seg sett, verdsatt og trygg, samt passe på at elevene er greie med hverandre og har venner i klassen.

Å være god på alt dette er krevende.

En lærer som lykkes, har kapasitet og ferdigheter som er svært ettertraktet på arbeidsmarkedet – også utenfor lærerprofesjonen. Likevel står lærerne lavt på lønnsstigen blant dem med høyere utdanning.

Da kan vi forstå at mange velger å slutte som lærer og finner et annet yrke. En SSB-rapport viser at blant alle som jobbet fulltid som lærer i 2008, jobbet hele 13 prosent i en annen næring ti år senere. Dette kom i tillegg til de 29 prosentene som sluttet som lærer og forlot arbeidslivet.

Heldigvis blir mange dyktige lærere også værende i skolen til tross for lav lønn. Det kan skyldes at det ikke kun er lønn som motiverer lærerne. Flere studier viser at læreryrket er et av de yrkene hvor ansatte rapporterer stor grad av mening knyttet til arbeidet.

Samtidig ser vi at stor grad av mening ikke er tilstrekkelig for å sikre rekrutteringen. Søknadstallene til lærerutdannelsene er fallende, med tilsvarende fallende karakterkrav for å komme inn. Mange høyskoler står igjen med ledige studieplasser.

↑ Det viktige spørsmålet er ikke, som KS gir inntrykk av, om vi i fremtiden vil ha *mange nok* lærere, men om vi vil ha *gode nok* lærere, skriver artikkelforfatteren. Illustrasjonsfoto. Foto: Aleksander Nordahl

terkrav for å komme inn. Mange høyskoler står igjen med ledige studieplasser.

I tillegg rapporterer mange rektorer om kun en håndfull eller ingen kvalifiserte søkere på ledige lærerstillinger. De har ikke mulighet til å velge når de skal ansette, men må være glad om de i det hele tatt lykkes i å ansette en kvalifisert lærer.

Dette er urovekkende. Den svake rekrutteringen går på kvaliteten i skolen løs. For det er slik i læreryrket som i alle kompliserte og krevende yrker, at det er stor forskjell på hvor godt man mestrer jobben sin. En stor internasjonal faglitteratur, og norske studier, viser at noen lærere, omtalt som lærere med høyt læringsbidrag, er svært dyktige til å løfte elevenes utvikling både faglig og sosialt.

Forskningen viser også at de elevene som var så heldige å få en lærer med høyt læringsbidrag, lykkes i større grad med utdanning og i arbeidslivet som voksen, sammenlignet med dem som fikk en lærer med lavt læringsbidrag.

For de fleste er ikke denne forskningen overraskende. Vi har alle en historie om en lærer som betydde svært mye for en selv eller noen andre vi kjenner.

Men det kan virke som om KS ikke helt har forstått hvor viktig det er med gode lærere. Det ser ikke ut som de er bekymret for de skrinne søknadsbunkene til mange lærerjobber. Heller ikke at ambisiøse og faglig sterke elever i videregående skole velger bort lærerutdannelsen.

Det viser de siste års lønnsoppgjør, som har stadig svekket lærernes lønnsutvikling.

Nylig, i Kommunal Rapport 22. november forklarte direktor i Arbeidsliv, Tor Arne Gangsø, hvorfor KS ikke er bekymret for lærerrekutteringen. Han skriver at på grunn av den demografiske utviklingen må kapasiteten i «helse- og omsorgstjenester prioriteres, mens kapasiteten i barnehager og skoler må tas noe ned».

Jeg deler Gangsøs bekymring for trykket på helsetjenestene i fremtiden, men han tenker svært kortsiktig når han på denne måten skyver lærerrekutteringen til side. Gode lærere er nemlig en del av løsningen.

For det første, med færre i arbeidsdyktig alder, er det viktig at flest mulig lykkes i utdannelsesløpet og deltar i arbeidslivet som voksne. At en elev opplever å ha en god lærer som stiller forventninger til faglig utvikling, bryr seg og venter han på skolen, kan være det som gjør at eleven likevel klarer å engasjere seg i skolearbeidet når mye stritter imot.

For det andre, sier Gangsø selv at eldrebølgen ikke kun kan møtes med økt rekruttering i helse, men også med innovasjon og teknologisk utvikling. Da trenger vi gode lærere som kan ruste kommende generasjoner til å finne nye smarte løsninger.

Det viktige spørsmålet er altså ikke, som KS gir inntrykk av, om vi i fremtiden vil ha *mange nok* lærere, men om vi vil ha *gode nok* lærere.

KS lykkes ikke i å gjøre læreryrket attraktivt. Konsekvensen er at ambisiøse og faglig sterke elever i videregående skole velger bort lærerutdannelsen.

Det kan koste kommunene dyrt.

→ Mer debatt side 37-39

Det kan virke som om KS ikke helt har forstått hvor viktig det er med gode lærere

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen
Telefon: 22 00 10 59
Sentralbord: 22 00 10 00
Epost: debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk:
Inntil 4500 tegn med mellomrom
Underinnlegg/replikk:
Inntil 1500 tegn med mellomrom
Legg ved portrettfoto

Allt stoff som leveres til Dagens Næringsliv må produseres i henhold til vår varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.